8ste JAARGANG. CURACAO DEN 24n. OCTOBER 1891. N° 408

AMIGOE DI CURAÇAO

WEEKBLAD VOOR DE CURAÇAOSCHE EILANDEN.

Dit Blad verschijnt elken Zaterdag.
Abonnementsprijs voor Curaçao, Bonaire en Aruba per drie maanden fl. 2,— met vooruitbetaling.
Voor het Buitenland per jaar fl. 10,—
Afzonderlijke nummers fl. 0,25.
Prijs der Advertentiën van 1 tot 7 regels fl. 0,50. voor elken regel meer fl. 0,07½.

BUREAU VAN DIT BLAD
PLEIN VAN PIETERMAAI, N° 129.
UITSLUITEND AGENT VOOR EUROPA:
P. JOLY & J. MARTIN,
66, RUE LAFAYETTE, PARIJS.

E Courant aki ta sali toer dia Sabra.
Su prijs di Abonement ta fl. 2,— pa tres luna, pagar padilanti.
Pa lugarnan foi Curaçao, Bonaire i Aruba fl 10,— pa anja.
Un number só fl. 0,25.
Un anuncio di 1 té 7 regel, fl 0,50 cad regel mas fl. 0,07½.

ENGELBERTUS ANTONIUS JORDANUS ONDERWATER. O. P.

Geen tijding kon onverwachter en aangrijpender zijn, dan die de telegraaf ons ll. Dinsdag meldde in de twee woorden: "*Onderwater mort*". Deze twee woorden waren voor velen een gevoelige slag: wischten bij menigeen een reeks van blijde verwachtingen uit en werd door geheel Curaçao met leedwezen vernomen.

Het smart ons zoo zonder ophouden den dood te moeten vermelden van hoogst verdienstelijke priesters en liefdezusters, die zoo weldadig en zegenrijk in onze Kolonie arbeidden. Nog maar weinige dagen geleden droeg men het lijk van den alom beminden Pastoor De Vries ten grave, of plotseling valt er weder en — wijl hij niet voorzien was — een des te gevoeliger slag. In dezen overledene ontvalt aan de Missie een priester, die door allen zonder onderscheid geëerd en hooggeschat een sieraad der geestelijkheid onzer Kolonie was. Aan zijn nagedachtenis wijden wij de volgende regelen.

ENGELBERTUS ANTONIUS ONDERWATER werd den 9 November 1850 te Leiden geboren. De opvoeding zijner jeugd werd toevertrouwd aan de Eerw. Zusters Dominicanessen te Schiedam, die de eerste zaden van deugd en godsvrucht in zijn hart stortten, die Gods genade weldra zegenrijk ontkiemen deed. Zijn geopenbaard verlangen, om priester te worden, was de oorzaak, dat zijn voogden — want reeds vroeg was hij een wees — hem naar het College der Predikheeren in Nijmegen zonden, waar hij zich spoedig als een talentrijk student onderscheidde en de *humaniora* glansrijk doorliep. In September 1869 trad hij in de Orde der Dominicanen, waarin hij, als student in de wijsbegeerte en godgeleerdheid, de schoonste verwachtingen voor de toekomst beloofde. Na de heilige wijding van het priesterschap ontvangen te hebben, werd hem een professoraat aan het College der Predikheeren te Nijmegen opgedragen.

Zijn loopbaan scheen van toen af bepaald en zou waarschijnlijk een litterarische zijn. De oude talen en de letterkunde, die hij onderwees; de verdienstelijke letterkundige proeven, die in een nederlandsch tijdschrift van naam reeds verschenen waren, wettigden eenigszins dit vermoeden. De Voorzienigheid had over den jeugdigen, talentrijken priester anders besloten. Zij riep hem tot het apostelambt. Zij deed in hem de zucht geboren worden zijn priesterlijken ijver te gaan wijden aan de belangen van hen, die meer van geestelijke hulp verstoken zijn en vormde in hem het besluit, om zijn Broeders in de West-Indiën in hun arbeid te gaan ondersteunen. Grootsch besluit, waarvoor wij niet dankbaar genoeg kunnen zijn.

Curaçao, waar hij in 1881 landde, mocht weldra den invloed van zijn apostolischen arbeid ondervinden. In weinige jaren won hij zich de liefde en hoogschatting van geheel Curaçao. De armen vereerden hem spoedig als hun weldoener; de katholieken beminden hem; andersgezinden schatten hem hoog en gevoelden zich vereerd met zijn vriendschap.

Zijn onvermoeide ijver zocht echter naar meerderen arbeid. Daarenboven begrepen zijn Oversten van den eenen kant, dat hij de talenten, door God hem geschonken, niet ongebruikt mocht laten liggen; van den anderen, dat het katholicisme op Curaçao weerloos stond tegenover de mogelijke aanvallen, die tegen zijn dogma's, zijn plechtigheden of zijn bedienaren konden gericht worden. Dat was de oorsprong van het katholiek, curaçaosch weekblad, de "*Amigoe di Curaçao.*"

Het deed ons goed, dat al onze collega's op dit eiland een woord gewijd hebben aan de nagedachtenis van dien medestrijder. Het was ons een innige voldoening toen wij zagen, hoe onze collega, *El Imparcial* van zijn waardeering blijk geeft, en hartelijk drukken wij hem de hand bij de betuiging zijner deelneming, die hij ons toezendt. Men heeft het gevoeld: de curaçaosche pers heeft een wakkeren strijder verloren. Bijwijlen trad hij als tegenstander op, maar immer als een eerlijke, een ridderlijke, die met open vizier in het strijdperk trad en zijn wapenen hanteerde met een juistheid, die den geoefenden strijder kenmerkt.

Niet lang echter mocht Curaçao zich in zijn bezit verheugen: het klimaat, de ingespannen geestes- en lichaamsarbeid matten hem af en maakten een verandering van lucht en bezigheden noodzakelijk. Hij vertrok naar St. Martin, waar hij nu sinds vijf jaren als Pastoor arbeidde en zich alweder de liefde van zijn volk en de hoogachting van allen verwierf. Nog kort geleden stichtte hij daar een katholieke school en deed pogingen bij zijn Bisschop, om liefdezusters uit Nederland te doen overkomen. De pogingen werden met een gelukkigen uitslag bekroond en nog lang zal de katholieke, bijzondere school, der Zusters Dominicanessen, door pastoor ONDERWATER op St. Martin gesticht, zijn lof verkondigen en overvloedige vruchten opleveren in de toekomst.

Nog was zijn geest in arbeid over andere verbeteringen en plannen, tot welker verwezelijking hij in Nederland de middelen wilden gaan zoeken — toen plotseling de dood naderde en hem eensklaps uit ons midden wegrukte.

De droefheid, die ons bij dit sterven overvalt, mag ons, die in lijden achterblijven, wellicht doen zeggen: te spoedig ontving hij zijn kroon — maar God, die Zijn rechtvaardigen kent en in het beloonen oneindig goed is, heeft dien ijverigen priester voor zijn overvloedigen arbeid reeds nu het rijke loon geschonken.

Rust dan in vrede! o waardige priester, en gedenk ons in uwe gebeden bij God!

NIEUWSBERICHTEN.

CURACAO.

Bij gouvernements beschikking is bepaald:

1°. dat het merk van goedkeuring, te bezigen bij den ijk en den herijk in deze kolonie gedurende het jaar 1892, zal zijn de letter *R*:

2°. dat in het jaar 1892 herijk zal plaats hebben van maten, gewichten en weegwerktuigen.

Bij de op den 11n. Augustus ll. op het eiland *St. Martin N. G.* gehouden verkiezing van een landraad is als zoodanig gekozen de heer D. J. van Romond.

Bij Gouvernements beschikking is aan den heer J. R. G. de Veer, Administrateur van Financiën, een maand binnenlandsch verlof verleend, en is de heer A. J. C. Krafft, hoofdcommies, met de waarneming van dat ambt belast.

Verkiezing van een lid in de plaats van den Heer Mr. R. M. Ribbius, die zijne benoeming niet heeft aangenomen, op Woensdag, 4 November a. s. in de Raadzaal van het Raadhuis.

De kiezers worden herinnerd, dat de stembriefjes kunnen worden ingeleverd van des ochtends 9 ure tot 12 ure des middags.

De Ned. Paketschoener "Gouverneur van den Brandhof" is heden naar de eilanden St. Martin, St. Eustatius en Saba vertrokken.

Lijst van brieven, welke onbestelbaar zijn bevonden:

Rosario Garcia, Maria Alegandre, Francisco Basilio, P. Curiel, Nicolas Veloz, Juan Pina, Paul Schmidt, Marta Urbina.

Niet voor verzending vatbaar:

Een drukwerk geadresseerd aan Sres E. de Lozaela & Cie., 124 Chambers St.

Jongstleden Woensdag 21 October arriveerden alhier per stoomschip Prins Willem III een eerwaarde Pa-

FEUILLETON.

E PASTOR DJE ALDEA

Descripción histórica di tempoe di dominio francés.

Continuación i conclusión.

Un ora después Wouter, muriendo, tabata droemí den pastorie, den e mes kamber, riba e mes cama, camina Lena a expirá algún tempoe pasá.

Banda di su cama tabatin pará como antes, Hendrik, Everard i Hanna.

Hendrik a reconciliéle coe Wouter, i temblando e *Bandido el Negro* a primi manoe dje hoben, balbuceando na mes tempoe algún palabra entrecortada. Hanna tabata yorá i papiá su tata infeliz, palábranan infantil di más dulce koe nos por figurá nos.

E homber droemí ayí, riba su lecho di morto, no ta es un mes más; su alma empedernida ta kibrá, lágrima di arrepentimento ta baliá den su wowonan, lo ké no a paséle den hinter su vida. E acción noble i e palabranan di Everard tabata como e golpi di Moisés riba e barranca; nan a haci lágrima di duele boelá fô dje alma di heroe. Wouter a confesá su picarnan, i él a ricibí perdón........................

— "¡ Ma mi por sperá!" — él dici inquietamente — "¡ á mi koe tin mi conciencia cargá coe tantoe crimen! Ai, senjor pastor, bo no ta e único un koe tin di kehá di mi; oenda koe mi a pasá, mi a arrastrá crimen huntoe coe mi. A bo, mi a odiá bo, maldicioná bo, i afin di por a vendé bo i entregá bo den manoe di Husticia, mi a cometé un crimen horrible, un sacrilegio. A bo, Hendrik, pa egoismo mi a entregá bo den manoe di Francesnan, den esperanza, koe lo bo no a bolbé más; coe astucia i amenaza mi a casá coe e muger koe mester a pertenecé bo; tres bê, i hasta den e anochi aki mes, mi a buscá di matá bo; coe candela mi a destruí nos casa paterna, koe ya, pa mi vicionan, nan tabata yamá *la Casa Maldita*. I porfin á bo, Lena, martir duranti hinter bo vida; bo, koe a doblá, coe mansedumbre di un oveja, bao di manoe di mi, bo verdugo, bo también a perdoná mi...........Boso toer ta sobrecargá mi coe bondad, mientras mi a maltratá boso....; O! ¡ esai ta bonita, sublime!.. Ma mundo ta odiá mi, pasobra mundo hinter mi a haci maloe; mi a hortá, sakeá, piijá...........Boso no a tende nunca, ¡ ma nó! coe husto derecho lo boso maldicioná mi, si mi declará boso toer esai."

— "¡ Nó, papiá!" — Hendrik a rogéle.

Después di un pausa él a continuá.

— "¡ Sí, bo tin razón! Mi kier confesá bo mi malicia; mi tabata formá parti dje banda terrible di Francois Ducroisseau, koe a aterrorizá nos población. Cuanto crimen riba mi conciencia. ¡ Muroc! ¡ Muroc!" Wouter a gritá, tapando su cara coe su dos manoenan; "sin piedad bo a arrastrá mi riba camina di horror i abominación."

— "¡ Muroc!" — e pastor dici; — "Muroc también a reconciliéle coe Dios. El tabata mi compajenro na e *Casa di esclavitud*, i ya ayí caba él bati su pecho, arrepentido di su maldadnan.

— "¡ El na tabata keré den Dios, ni den un vida futura!" — Wouter a murmurá.

— "Sí, él a keré i él a poné su esperanza den e vida futura." — e pastor a continuá i él a lezá p'éle e carta djé desgraciado koe él a haya e dia anterior.

— "¡ Con ké él también!" — e *Bandido el Negro* dici — "Mi también lo rezá. ¡ Ma ai! mi ta keré koe lo mi no por más."

E enfermo a keda ketoe; su alma tabata dudá, apesar di toer e palabranan persuasiva i consoladora dje sacerdote; él tabata mirá miljares di espectro horrible ta reprochéle su crimennan, i él tabata temé koe ora él comparecé delanti dje Huez omniciente, nan lo tin más forza koe e contrición di su alma. Hustamente lo ke a acariciéle den su vida, *crimen*, a presentá awor riba su cama di morto como un espíritu atormentador i vengativo.

¡ Ki diferencia entre e último momentonan di Lena i esnan di Wouter!

Poco poco e desgraciado a trankilizá; él a keré, sperá, i él a haya confianza. Dios ta infinitamente misericordioso i bon, i contrición di pecador di más grandi ta bienvenida p' Ele.

Wouter a expirá.

Tabata como si fuera e aldea a re-

ter en drie Fraters van de Congregatie van Tilburg, die hunne krachten komen wijden aan de opvoeding der jeugd in het Colegio Sto. Tomás.

Met dezelfde gelegenheid kwamen twee Eerwaarde Sœurs van Rosendaal aan om de onderwijskrachten der zusterscholen te versterken. Eene Medegezellin, tevens uit Holland vertrokken voor ons eiland, had tot Suriname van de zeeziekte zoozeer geleden, dat een uitstel harer doorreis herwaarts noodzakelijk geacht werd.

Terwijl wij hopen de achtergebleven Sœur door een spoedig herstel weldra in ons midden te zien, roepen wij de nieuwaangekomenen een hartelijk welkom toe en bidden Gods zegen over hunne werkzaamheden af.

—

A. s. Dinsdag zal in de parochiekerk der H. Anna aan de Overzijde te zeven ure door Z. D. H. Mgr. H. A. M. Joosten eene pontificale H. Mis van "Requiem" worden opgedragen voor de zielerust van den Zeer Eerwaarden Pater E. A. J. Onderwater, in leven Pastoor op St. Martin.

—

Zonder een gewenschte rust te genieten vertrekt heden per pakketschoener "Gouverneur van den Brandhof de Zeer Eerwaarde Heer L. Mulder, pastoor op het eiland Saba, alhier ll. Zondag gearriveerd. Om wille van het plotseling overlijden van den Zeer Eerw. Heer E. A. J. Onderwater werd zijn vertrek aldus verhaast.

Zijn vrienden roepen hem een hartelijk vaarwel toe en wenschen hem eene voorspoedige reis en behouden aankomst.

Van Aruba meldt men ons:

De parochie van St. Franciscus beleefde gepasseerde week gelukkige gezegende dagen. De Zeer Eerw. Heeren Pastoor Blommerde en Pater Jansen waren van Curaçao naar hier overgekomen om onze parochie aan het overgroot voorrecht eener missie deelachtig te maken. Deze geestelijke oefening, even indrukwekkend als heilzaam tot opwekking en hernieuwing van het katholieke leven eener gansche parochie, was voor ons iets geheel buitengewoons. Met levendig verlangen zagen wij het oogenblik van den aanvang te gemoet, wijl de nieuwigheid reeds hare eigenaardige aantrekkelijkheid heeft, maar ons verlangen nog sterker werd geprikkeld bij de reeds lang tevoren begonnen voorbereiding door onzen Z. E. Pastoor.

Zondag 11 October was voor de opening der missie bepaald. Lang voor den aanvang stroomde het volk naar de kerk, een ieder wilde bij de plechtige opening tegenwoordig zijn. Die eerste avond maakte reeds een overweldigenden indruk op onze gemoederen. De aanblik van zoovele katholieken van elken rang en stand en leeftijd met zoovele dringende behoeften: de vijf Priesters voor het H. Sacrament neergeknield om over die schare den bijstand van den H. Geest en de uitstorting zijner genadegave af te smeeken: het Rozenkrans gebed, dat door het gansche volk gezamelijk gebeden, nimmer met meer vertrouwen en meer vuur uit de harten dier geloovigen opsteeg voor den rijkversierden troon der lieve Moedermaagd: de plechtige afkondiging der aflaten door Z. D. H. Mgr. Joosten bij bijzondere machtiging van Zijne Heiligheid Paus Leo XIII aan deze missie gehecht: maar bovenal het aangrijpend opwekkend woord der openingsrede, klaar en bevattelijk voor een ieder, krachtig en overtuigend, tintelend van gloed en leven, dit alles overmeesterde reeds van af den aanvang onze harten en bracht ons in de meest gewenschte stemming voor bekeering en herleving. De gansche week was dan ook de kerk bij de morgen-en vooral de avondoefeningen met geloovigen gevuld, met steeds stijgend verlangen vernam men uit den mond dier ijverige, welsprekende missionarissen de grootsche, heilige waarheden van onzen godsdienst, het volk verdubbelde zijne gebeden, om zekerder de genade en zegeningen der missie in zijn persoon te ondervinden.

Gods genade heeft dan ook krachtdadig en zichtbaar in ons volk gewerkt. Het aanzien onzer parochie is veranderd. Een nieuw katholiek leven is ons volk ingestort, de liefde voor zijn godsdienst is toegenomen, in de waarheid is het sterker bevestigd, het is getrouwer geworden in de vervulling zijner plichten, het heeft duidelijk gevoeld en bekend dat het zoet, aangenaam en gemakkelijk is God te dienen, dat waarlijk in den katholieken godsdienst alleen de waarheid en in de trouwe vervulling zijner geboden alleen het geluk te vinden is.

Bijna de gansche parochie heeft zich op nieuw met God verbonden, bijna allen zijn tot de H. Sacramenten genaderd, vele zeer vele zondaars, reeds sinds jaren lang hun katholieke verplichtingen verzuimend zijn nu bekeerd, vele anderen op den weg der bekeering gekomen. Het was vooral een heerlijk indrukwekkend schouwspel, Zondagmorgen, den laatsten dag der missie, bij de generale communie tegenwoordig te zijn. Een der missionarissen bereidde gedurende de gansche H. mis meer onmiddellijk het gansche volk voor om zoo meer vrucht uit de H. communie te trekken, en toen men tot de H. tafel naderde, zagen wij een menigte geloovigen vooral ook mannen, als nooit te voren.

De missie is buitengewoon geslaagd, in weinige dagen tijds heeft de genade Gods hier zichtbaar vele en groote dingen uitgewerkt. Een klacht slechts kwam uit aller mond, dat helaas die dagen zoo spoedig vervlogen waren. Met droefheid hebben wij dan ook de beide missionarissen weer zien vertrekken.

Aan hen brengen wij allen nog eenmaal openlijk onzen oprechten allerhartelijksten dank, vooral het goede door hen hier onder ons midden verricht, en alle opofferingen en moeiten, die zij zich gaarne met belanglooze liefde getroostten. Dat God hen beloone, daarom zullen wij bidden. Moge hun eerste bezoek aan Aruba, met een gelijk doel door een tweede, eenmaal worden gevolgd: dat is onze zoete hoop en onze vurige wensch.

BUITENLAND.

Rome.— In antwoord op een vertoog van de aartsbisschoppen van Keulen en Praag en van eenige andere duitsche en oostenrijksche bisschoppen, heeft Z. H. den Paus een decreet uitgevaardigd tot strenge veroordeeling van het duel. De natuurwet zoowel als de positieve goddelijke wet, zegt de H. Vader, verbieden dat men, buiten gevallen van zelfverdediging, den evenmensch doodt of ook maar verwondt of op andere wijze zijn leven in gevaar brengt, zoolang plicht of naastenliefde zulks niet vereischen. Ook voor het burgelijk leven en de maatschappelijke order is niet verderfelijker dan dat het een ieder vrij zou staan zich zelven recht te verschaffen of zijn eer te wreken. De Kerk, die de beschermster der waarheid en ook der gerechtigheid en der goede zeden is, heeft het duel steeds scherp veroordeeld en zwaar gestraft. Het duel kan noch als een middel van eerherstel, noch als afwering der beschuldiging van lafheid gerechtvaardigd zijn, daar het eenerzijds voor de "eer" hoegenaamd niets bewijst en anderzijds de weigering van het duel vaak grooteren moed vereischt dan de aanneming. Daarom is het grootelijks te betreuren dat, ofschoon de nieuwe wetgeving het duel verbiedt, toch de daarop betrekking hebbende wetsartikelen zoo openlijk met voeten getreden worden, met oogluiking der gestelde machten. Het duel aan de burgers te verbieden en aan militaire toe te staan, is een ongerijmdheid, want het zedelijk ongeoorloofde is en blijft ongeoorloofd voor elken stand. De dapperheid van den soldaat dient tot 's Lands weerbaarheid, maar wordt geenzins grooter, doordien de eene landsverdediger den anderen doodt! De nieuwere tijd, zegt Leo XIII, beroemt zich in humaniteit en beschaving en verfijning van zeden de vroegere eeuwen overtroffen te hebben, en pleegt met minachting op de vroegere staatsregelingen en inrichtingen neer te zien: hoe komt het dan dat juist het duelleeren, dit overblijfsel uit barbaarsche tijden, niet verafschuwd wordt?—Ten slotte beveelt de H. Vader de bestrijding van dit kwaad ten zeerste aan en spreekt den wensch uit dat de katholieke jongelingen zich tot een soort bond vereenigen, waarbij zij zich verpiichten nooit of nimmer, onder geen enkel voorwendsel, een duel aan te nemen.

Een afschrift van dit pauselijk decreet is verstrekt aan de bij den H. Stoel geaccrediteerde gezanten van Pruisen en Oostenrijk.

In verband met de ergerlijke studentenklopperijen, te Bonn voor eenigen tijd door den duitschen Keizer in een vlaag van studenticositeit vergoelijkt, en vooral met het oog op het treurig feit dat soms zelfs katholieke officieren den moed missen om een tweegevecht te weigeren, is dit pauselijk schrijven van bijzondere actualiteit.

Duitschland.— Het is bekend, dat dikwijls de Keizer wat al te voorbarig in het spreken is. De Keizer spreekt gaarne en brengt bij herhaling de roemrijke daden van zijn voorgeslacht in herinnering, maar neemt daarbij veeltijds niet de noodigevoorzichtigheid in acht: hij weet de gevoeligheden van andere natiën, die bij zijne rede betrokken zijn niet te ontzien. Zoo ook te Erfurt. Nadat hij te Munchen reeds aan Sedan en Weissenburg herinnerd had, heeft hij nu ook te Erfurt van de nederlagen der Franschen gesproken. De Keizer zeide onder meer: „Aan Erfurt is eene ernstige herinnering uit Pruisens geschiedenis verbonden. Hier heeft de Corsicaansche *parvenu* ons ten diepste beleedigd ons ten zwarste gekrenkt. Maar van hier uit ook schoot de straal der wrake, welke hem ter nedersloeg. Ik ben vast overtuigd, dat dit legerkorps (het vierde) in oorlog en vrede zich kranig gedragen zal." — Aldus luidde het eerste bericht omtrent den toast dien de Keizer aan den officieren-maaltijd te Erfurt had gedronken. Het maakte alom in Europa een diepen indruk: en vooral de Beurzen waren onder den indruk van de vreeswekkende woorden des Keizers. Niet ten onrechte vreesde men, dat zij het Fransche chauvinisme nog meer zouden doen ontvlammen en de officieele *Reichsanzeiger* haastte zich dan ook een verbeterde lezing van den toast te geven, waarin het woord „de Corsicaansche parvenu" veranderd werd in „Corsicaansche veroveraar" en voor „de kreet der wrake" werd gesteld „de wrekende opstand."

— De zeven-en twintig kamers van koophandel zijn geraadpleegd geworden omtrent het plan tot eene groote wereldtentoonstelling te Berlijn. De meerderheid der adviezen luidt gunstig voor eene nationale, doch ontradend voor eene internationale-tentoonstelling.

— Tijdens het verblijf van keizer Wilhelm te München, heeft de rijkskanselier Caprivi een bezoek gebracht aan den pauselijken nuntius, mgr. Agliardi. Beide diplomaten hebben, naar uit Rome wordt gemeld, bijzonder over de houding van het Vaticaan tegenover de tegenwoordige groepeering der Europeesche Mogendheden gesproken. De kanselier heeft de verzekering ontvangen, dat het Vaticaan daarbij geheel onzijdig blijft.

Volgens de Beiersche bladen, heeft de rijkskanselier Caprivi, bij zijn bezoek aan den pauselijken nuntius Agliardi te München, zich, in zake de terugroeping der Redemptoristen, gunstig uitgelaten, en voorts ook

---

sucitó, asina tantoe nan tabata temé e tata di Hanna. Nan a rezá p'éle; ma ki diferencia den e disposición pa Lena i el pa su esposo..............

Den un rincón aislado di cementerio, Wouter ta droemi. Coe frecuencia Hendrik sá pará ayí, abismá den cordamentoe, implorando Dios perdón pa e odio koe él a profesá su roemán difunto. Di Everard él a sinja, kiko ta venganza di más dulce i di más hermosa; *perdond*; i él ta deplorando, koe nunca él tabatin forza suficiente pa por a poné esai na práctica, ora Wouter tabata biboe.

¡Esai ta demasiado tarde!

— "Cuantoe no tin manera Hendrik," — Everard a bisá hopi bê después. — "Nan ta deplorá lo pasado, pasobra nan no a haci ningún obra meritoria; nan lo deseá mará e tempoe por bolbé pa nan repará, lo ke nan a negligenciá. ¡Ai, mi jioenan, tempoe ta coeri bai incesantemente; lo ke a pasá, no ta bolbé más!"

Loverghem a sufri terriblemente den dje anochi tempestuosa koe nos a caba di discribí. ¡Ki di desolación e lamar destructiva a ocasioná! Cosecha, e esperanza di labradornan a desaparecé; vaca-, cabai- toer animalnan a hogá: casnan toer na suela; pobreza i miseria di toer banda.

Esai tabata un misión nobo pa e anciano Everard.

Tan pronto situación di cos a restablecé un poco, él a bolbé sali ta mendigá pa suavizá tantoe koe tabata posible amargura i sinsabor dje desgraciado habitantenan. El a camná toer parti, él a bati toer porta. Amberes, e ciudad di caridad pa excelencia, koe semper a figurá na cabez pa profesá amor di próhimo — Amberes a contribuí largamente pa cicatrizá e profunda herida koe e inundación i e tempestad a causá den corazón dje aldeanonan di Loverghem.

Tanta ofrenda, uní na laboriosidad i diligencia dje habitantenan, a bolbé trecé prosperidad poco poco den e parokia atrobé.

Esai tabata e última acción humanitaria, á lo menos es un, generalmente conocí, koe e piadoso pastor a hací, i coe n'éle també nos lo cerrá nos bosquejo incompleto di su bon obranan.

***

Hopi anja a bolbé trascurri.

Mirá, ayá bao dje veranda di rosa, den e jardin floreciente dje pastorie, tin un anciano di más o menos noventa anja, sintá.

Su cabez ta más blancoe koe nieve di más blancoe di invierno: su frenta ta magestuosa, manera nan sá representá frenta di un divinidad. Su mirada ta biboe ainda, i ainda si él papiá, bo ta tendé den bo oido un sonido armonioso, koe ta encantá bo.

E anciano ayí ta pastor Everard koe trankilamente, rodeado di su jioenan, ta sperando morto, mientras e eclesiástico koe nos a yegá di conocé caba, a bolbé Loverghem, i él a birá e noble sucesor dje anciano.

Cerca e anciano tin sintá un hovencita, hermosa i fresca manera e rosanan floreciente dje veranda.

Ta Hanna, e jioe di Lena i di Wouter koe ta bibá awor cerca su tío Hendrik, den e casa paterna nuevamente reedificá; ma diariamente él ta bin tené e pastor compañía i bin cuidéle.

En cuanto á Hendrik, él ta semper e molinero dje aldea. El ta parcé feliz; ma nos koe por lezá den su corazón, nos por mirá koe e corazón a envehecé promer koe su tempoe.

Vida di toer e otro hendenan ta parcé i ta dichosa, á lo menos asina feliz koe bo por deseá di ta riba mundo.

Promer koe su morto, Everard ta mirá paz imperá toer camina, i rara vez e trankila aldea a ser conmové, aunke patria tabatin di experimentá duras pruebas.

Vida di Everard, cristianamente practicá, lo adorná ayá riba su frenta coe e estrelja di gloria, i su nombre lo ser bendicioná, i lo él ta citá como ehemplo di generación en generación.

Amable lector, uní bo na nos den e bendición, i bisá: "El tabata aki na mundo un siguidó di nos toer su Maestro; él a por, sin vacilá, cumplí coe e mandamiento sublime: *¡Lo bo stimá él Senjor, bo Dios; lo bo stimá bo próhimo manera bo mes!*"

Fin.

—— o ——

gesproken over de gevaren der Missie van Zuid-Sjantong.

— De Duitsche militaire expeditie, onder bevel van Zelewski, is in een gevecht tegen den Wahehe-stam in Oost-Afrika, totaal uit elkander geslagen. Tien Europeesche officieren 300 neger-soldaten zijn gesneuveld. 300 Mausergeweren, 2 Maximkanonnen en nog twee andere stukken geschut zijn met al de ammunitie in handen des vijands gevallen. Vier Europeanen en 60 negers zijn naar Kandoa gevlucht. Het station Nwapapwa, hetwelk den grooten karavanenweg van de zeekust naar het binnenlandsch gebied der meeren dekt, verkeert in gevaar. Het is voorloopig onmogelijk, eene nieuwe grootere expeditie tegen den zegevierenden stam der Wahehe-negers uit te zenden. De toestand is critiek.

Frankrijk.-In Frankrijk, waar de antipathie tegen alles wat Duitsch is, zooals uit het gebeurde bij de opvoering van de *Lohengrin* bleek, toch reeds eene bedenkelijke hoogte heeft bereikt, verwekten 's Keizers woorden, (*Zie Dl.*) zoodra ze bekend werden, groote opgewondenheid. Bladen die zelve vaak tegen Napoleon I uitvielen, kunnen toch niet dulden, dat een Duitscher iets tegen den grooten Franschman zegt. De meeste Parijsche bladen maakten dan ook aanstonds zeer heftige artikelen tegen den Duitschen souverein openbaar. De *National* zeide o. a.: „Er zouden niets dan betreurenswaardige dingen uit kunnen voortvloeien, zoo wij niet het vaste voornemen hadden, ons aan geen aanval van dien aard te storen en geen enkele onvoorzichtigheid te begaan; doch als het waar bleek te zijn, dat de Duitsche keizer zoo gesproken heeft als gemeld is, dan zal Frankrijk eene opheldering moeten vragen aan Duitschland en een schitterend herstel moeten bekomen." De overige bladen spreken ongeveer dezelfde taal. De opgewondenheid tegen de Duitschers te Parijs is groot, zoo groot zelfs, dat een Nederlandsch officier, die zich tijdens de opvoering van de *Lohengrin* in den omtrek van de parijsche opera liet zien, voor een Duitschen *pickelhaube* werd aangezien, en in een café moest vluchten om aan de aanvallen van het grauw te ontkomen. Het was dan ook zeer onvoorzichtig van den Duitschen keizer, door zijne bedenkelijke woorden het Fransche chauvinisme nog meer te doen ontvlammen. Hopen wij, dat de gepubliceerde verbeterde tekst van zijn toost alsnog kalmte in de gemoederen zal brengen, en dat dit incident geen verdere gevolgen zal hebben.

— De dag der onthulling van het gedenkteeken voor Garibaldi te Nizza, was door de Fransche en Italiaansche radicalen reeds bepaald op 20 September, den gedenkdag van de inneming van Rome door de troepen van Cadorna, en reeds vleiden zij zich in het hun geopend vooruitzicht, dat de Fransche regeering zich daarbij officieel zou laten vertegenwoordigen. Plotseling is hun echter beduid, dat de Fransche regeering juist dien dag niet wil. De onthulling is nu tot nader te bepalen dag uitgesteld; maar de woede der radicalen luchtte zich in heftige uitvallen tegen den H. Stoel, wijl zij vermeenen, dat Frankrijk den gestelden datum enkel heeft afgekeurd ten respecte van den Paus, wat ook wel het geval zal wezen. Crispi 's *Riforma* en andere vrijmetselaarsbladen verguizen uit alle macht Frankrijk als den bondgenoot van „Italië's grootsten vijand" (den H. Stoel)!

— Officieel is aan het licht gekomen, dat een twintigtal onderwijzers van openbare scholen in het departement Hautes-Pyrenées hunne kinderen bij de Broeders of Zusters lieten schoolgaan. Op de vraag van den prefect naar de reden daarvan antwoordden zij, dat niemand beter overtuigd kon zijn dan zij door hunne ondervinding van de ellendige gevolgen, die de onderlinge omgang van godsdienstloos opgevoede kinderen heeft.

Engeland. — Het schijnt, dat de Engelschen toch inderdaad het Turksche eiland Sigri hebben aangedaan, maar alleen met het doel om oefeningen te houden. Het geval wordt verklaard door de omstandigheid, dat de Engelsche marine-autoriteiten meermalen verlof krijgen om op hunne tochten op het gebied van andere mogendheden troepen en geschut aan land te zetten en daar manoeuvres te houden. Hier schijnt het bedoelde verlof echter niet gegeven te zijn: en de Londensche regeering moet dan ook bereids de handelwijze van den kommandant der vloot hebben afgekeurd. Laatstbedoelde had echter het eiland een zoo bij uitstek geschikt terrein voor het houden van oefeningen gevonden, dat hij het er maar op gewaagd en troepen en geschut aan land gezet had. — De Russische bladen houden zich met het incident bezig en noemen het een formeele schending van vreemd grondgebied. De *Novoie Wremia* vraagt zich af, wat Engeland wel zeggen zou, wanneer een ander land zijn voorbeeld volgde, en oefeningen liet houden op een Engelsch eiland. — Hoe het ook zij, zeker is het, dat Engeland door deze uittartende daad zijne positie in het Oosten niet verbeterd heeft. De Sultan, die toch reeds sedert lang wantrouwen tegen Engeland wegens diens handelwijze in Egypte had opgevat, zal door het geval van Sigri nog meer versterkt zijn in zijne meening dat John Bull niet te vertrouwen is en dat hij op een goeden dag wel eens een mooi deel Turksch gebied zou kunnen wegkapen. De Russische diplomatie zal niet nalaten het geval te exploiteeren, en er gebruik van maken om Turkije nog meer van Engeland af te trekken. En zoo zullen de Engelschen aan het zichzelven te wijten hebben, dat zij bij den „Grooten Heer" in discrediet zijn geraakt.

Rusland. — Uit St. Petersburg wordt gemeld, dat volgens aldaar omloopende geruchten de Keizer en de Keizerin van Kopenhagen over Rusland terugkeeren zullen, de uitnoodiging van keizer Wilhelm tot een bezoek dan ook reeds aangenomen is en de komst van den Czaar en zijne echtgenoote te Berlijn vastgesteld is op den 22n October.

Van eene andere zijde wordt het bericht van een bezoek van den Keizer en de Keizerin van Rusland aan het Duitsche keizerlijk paar wel bevestigd, maar verzekerd dat dit eerst plaats hebben zal, nadat de Czaar en zijne echtgenoote aan boord van het nieuwe jacht de *Poolster*, direct naar Kroonstadt teruggekeerd zullen zijn.

Oostenrijk. — Bij de hernieuwing van het Drievoudig Verbond had men de vaststelling van de bepaalde gevallen, waarin de bondgenooten elkander zouden steunen, voorloopig ter zijde gelaten. Lang is daarover onderhandeld, maar eerst sinds de laatste manoeuvres in Oostenrijk-Hongarije zijn de keizers van Duitschland en Oostenrijk het hierover eens geworden. Oostenrijk — de *Times* heeft het alzoo vernomen — heeft verkregen, dat er alleen van wederzijdschen steun sprake zal zijn: als Duitschland door Frankrijk, Oostenrijk door Rusland, of Italie door Frankrijk wordt aangevallen. Men heeft dus niet met een bondgenootschap te doen, als Duitschland door Rusland wordt aangevallen; en de vraag rijst daarbij, of Duitschland dan alleen aan Rusland het hoofd zal bieden. Oostenrijk zal waarschijnlijk Duitschland in dit geval niet hebben willen steunen, omdat er zulk een groot getal elementen onder zijne bevolking zijn die, uit haat tegen het Germaansche of uit sympathie met het Slavische ras of wel om beide redenen, zich krachtig tegen een oorlog ter wille der Duitschers en tegen Rusland zouden verzetten. Dat bovenbedoelde bepalingen eerst nu zijn vastgesteld, bewijst dat er lang over onderhandeld is. Duitschland zal waarschijnlijk in deze kwestie eerst aan Oostenrijk hebben toegegeven, nadat het een anderen helper tegen Rusland gevonden had, en die kan wel niemand anders zijn dan Engeland, Ruslands erfvijand. Het is dan ook opmerkelijk, dat de overeenkomst met Oostenrijk eerst gesloten is na Keizer Wilhelm's bezoek aan Engeland en nadat de kroonprins van Italië ook Engeland heeft bezocht. Het gebeurde te Kroonstadt, heeft waarschijnlijk den laatsten stoot tot Engelands toetreden gegeven. Dat de Russische regeering in den laatsten tijd zoo vijandig tegen Engeland is opgetreden, en zelfs in den vorm van kwijtschelding van een groot deel van Turkije's achterstallige krijgsschuld een cadeautje van eenige millioenen er voor over had om de vrije doorvaart der Dardanellen te verkrijgen, is in het licht dezer gebeurtenissen alleszins te verklaren.

Denemarken. — Het was 15 September jl. 25 jaar geleden, dat de Czaar en de Czarina van Rusland verloofd werden te Julebockshusene, een arm dorp, enkel bewoond door visschers. Dit gehucht ligt slechts op half uur van het kasteel Fredesborg, waar thans al de leden der Koninklijke Familie van Denemarken vereenigd zijn; de Keizer en de Keizerin hadden dan ook besloten, er hun zilveren bruiloft te vieren.

— *Politiken*, een van de invloedrijkste organen der linkerzijde, betoogt, dat ieder verstandig mensch in Denemarken een verbond met Frankrijk en Rusland zou beschouwen als eene misdaad en als eene ramp voor het land. Duitschland heeft den Denen diepe wonden geslagen, en is nooit als hun vriend opgetreden. Daarentegen hadden Frankrijk en Rusland zich wel aangesteld als vrienden van Denemarken: maar dit steeds in critieke oogenblikken in den steek gelaten, en het door hunne verraderlijke houding in het ongeluk gestort. Duitschland, als het werd geslagen, zou nog altijd machtig genoeg zijn, om het kleine Denemarken te straffen, indien het zich met Duitschland 's vijanden verbond. Men behoort in het buitenland te weten, zoo besluit de *Politiken*, dat dit in Denemarken de algemeene opvatting is, en men moet zich door de politieke tinnegieterijen van enkele Deensche bladen niet in den war laten brengen.

Portugal. — Blijkens officieele berichten uit portugeesch Genua hebben inboorlingen het huis van den franschen Blanchard overvallen en zes personen gedood. De gouverneur heeft maatregelen tot bescherming der europeesche ingezetenen genomen.

Chili.— De ex-president van Chili, Balmaceda, die op zoo kranige wijze als "dronken matroos" heette ontvlucht te zijn, is nu ten slotte nog een laffe zelfmoordenaar geworden. Terwijl in geheel Chili een driedaagsch vredefeest begonnen was, verspreidde zich des ochtends de mare, dat Balmaceda zich in het gebouw der Argentijnsche legatie te Santiago, waar hij zich schuil hield, door een pistoolschot van het leven had beroofd. Zaterdag-ochtend ten half negen, ziende dat het geheele land de nieuwe regeering erkende, en geen redding meer voor zich mogelijk achtende, terwijl hij tevens vernam, dat zijn zilverschat van Montevideo te Londen aangekomen, daar in beslag was genomen en in de Bank gedeponeerd in afwachting van de nadere gerechtelijke beslissing, schoot hij zich met een revolver voor het hoofd.

Balmaceda die na de nederlaag die zijne troepen geleden hadden, den 19n Augustus uit Valparaiso was gevlucht — zoo meldt de correspondent van de *Indépendance Belge* — dwaalde gedurende twee weken onder allerlei vermommingen en steeds gevaar loopende herkend te worden, rond. Den 22n September keerde hij naar Santiago terug, en klopte in den daarop volgenden nacht aan bij den gezant der Argentijnsche republiek dr. Uriburu. Hij werd door dezen gastvrij ontvangen en vertoefde in het diepste geheim, in een afgelegen vertrek van het gezantschapsgebouw, waar dr. Uriburu zelf hem voedsel bracht en op de hoogte hield van hetgeen er voorviel. Teneinde de vervolgers te misleiden, werden achtereenvolgens de berichten verspreid omtrent zijne vermoording door een ezeldrijver in het gebergte en zijne ontvluchting aan boord van het Amerikaansch admiraalschip.

Vrijdag-avond was de vluchteling omstreeks middernacht naar bed gegaan. Zaterdag-ochtend te acht uur hoorde men een schot, en bleek het dat hij zich door het hoofd geschoten had. Hij heeft enkele brieven achtergelaten, o. a. aan zijne moeder, waarin hij verklaart gedurende de acht maanden van den burgeroorlog alleen gehandeld te hebben overeenkomstig hetgeen zijn geweten en zijne vaderlandsliefde hem voorschreven. De generaals van het leger, zegt hij, hebben hem verraden. Men heeft hem van wreedheden beschuldigd, maar hij heeft nooit iets anders gedaan dan handelingen, die buiten zijnen last gepleegd waren, uit noodzakelijkheid goedkeuren. Zijne geheele nalatenschap verklaart hij dat uit eene som van 500 peso's bestaat.

De dag van den zelfmoord was de 73e verjaardag van Chili 's onafhankelijkheid en tevens de datum waarop Balmaceda opgehouden zou hebben wettelijk het presidentschap te bekleeden. Niet onwaarschijnlijk heeft hij met voordacht dezen datum gekozen om zijn besluit ten uitvoer te brengen. Tenminste, als het waar is, wat via New-York en Buenos-Ayres getelegrafeerd wordt, wel zou 't het toppunt van misleiding zijn, maar geheel onmogelijk ware het niet, dat ook deze geschiedenis weder een verzinsel bleek. In landen als die van Zuid-Amerika, waar revolutiën periodiek en verrassingen aan de orde van den dag zijn, is het niet onmogelijk, dat zelfs een dood gewaanden president zich weder levend onder de oogen zijner tegenstanders zou vertoonen.

NOTICIANAN DI CABEL.

Ricibi dia 16 Octubre.

Paris.—Na un entrevista, Mr. de Giers, ministro di Relacionnan Exterior a manifestá rei di Italia, koe potencianan ta avisá dje conferencia proyectá, i koe toer Czar su móvil ta di mantené paz na Europa.

Noticia di perdementoe dje vapor *City of Rome* riba costanan di Newfoundland, no ta confirmá.

Londres.—Inglaterra i China ta di acuerdo pa impidí Rusia di avanzá na Pamir.

Nobo ta circulá koe marqués di Salisbury a ofrecé Balfour presidencia di partido ministerial den Cámara di Comunes.

18 Oct:

Paris.— E tratado di Alemania coe Estados Unidos pa establecé reciprocidad riba granonan i sucoe, ta yamá atención, pa motiboe dje consecuencianan koe lo bini pa antiljanan. Senado i Cámara a habri fô dj'ayera.

E empréstito ruso a ser cubrí diferente bê na Francia.

Czarina a doená 20 miljón ruble pa e víctimanan di hamber.

Londres.— Den círculonan diplomático nan ta temé existencia di un tratado militar entre Rusia i Francia.

Madrid.— Nan ta anunciá próxima yegada dje príncipenan Alexis i Wlademir di Rusia.

19 Oct:

Paris.— Comisión aduanera den Senado ta trocá derechi di 20 franc na prohibición di importá carni di porco americano. Mr. Ferry a proponé di larga e discusión ayí riba pará poco, ma su proposición a sali rechazá pa ocho voto contra cinco, i p'esai Mr. Ferry ta amenazá di toemá su dimisión.

Un diputación di comercio di granonan a suplicá ministro di poné derechi riba toer grano estranhero, afin di impedí introducción di granonan americano den Francia.

Chilénonan a matá tres marino americano na Valparaíso.

Londres.— Sir Julian Pannecefort ta na negociación coe Estados Unidos pa cerrá un tratado pa antiljanan riba e base dje tarifanan actual.

20 Oct:

Paris.— E movimiento pa kitá derechonan riba granonan na Francia ta haya apoyo.

Nan ta bisá koe Italia ta resolvé di kita derecho riba importación di carni di porco americano.

Londres.— Oficialmente nan ta anuncia koe Balfour ta destiná pa reemplaza W. H. Smith como ministro den Parlamento.

Creencia general ta koe Balfour lo kedá coe e empleo di secretario en gefe di Irlanda, i koe lo él dirigí e partido ministerial den Parlamento.

Otro tempestad violenta na Sur di Irlanda.

22 Oct:

Paris.— Nan ta bisa koe a sali tropa fò di Algeria pa bai impedi Sultán di ocupa e oasis di Torrat.

Emperador Wilhelm a habri e exposición di electricidad na Francfort.

Londres.— Na consecuencia di fuerte tempestadnan na Inglaterra, diferente rio a desbordá, causando grandi danjo.

Nan ta anunciá dimisión di Sir Henry Parker, gefe di ministerio.

E partido nacional a publicá un manifiesto, participando koe morto di Parnell no ta un estorbo pa su politica ser continuá, i koe parlamento keda existí mes cos koe promer.

New-York— Den circulonan diplomático nan ta sigurá, koe Blaine lo regresá na Washington na fin di Octubre completamente restablecí.

Según noticia di Chicago, e comisión di exposición a resolvé di concedé Spanja un lugar di honor na partimento di espacio riba terreno di exposición, como un prueba di homenaje pa descubrimiento di América.

Antayera nochi.

Paris.— E comisión di tarifa di aduana ta proponé un derecho di importacion di 25 franc riba 100 kilos di carni sâ di América.

Czar a condecorá ministro di marina coe orden di Aguila blanca.

Londres.— Balfour a doena di conocé den un discurso na Manchester, koe ta un gloria p'éle di a haya un apoyo tan fuerte den Parlamento.

New-York.— Gobierno di Washington ta hayéle coe un deficit enorme su delanti, ocasioná pa e gran premionan riba sucoe según e lei Mackinley.

Gobierno chino ta concentrando 40.000 homber na Pekín.

Bij deze betuigt *James Corsen* aan de geachte familie HUIJKE zijne oprechtste deelneming in haar lijden, bij gelegenheid van het overlijden van zijnen dierbaren en steeds geëerden Meester.

Moge de goede God de christelijke ziel des Ontslapenen genadig zijn!

Zijn geliefd aandenken zal zeker immer voortleven bij zijne talrijke en dankbare leerlingen.

Maracaibo, den 6n. October 1891.

BEKENDMAKING.

De publieke verkoop van PANDEN, beleend bij de Spaar- en Beleenbank van 1e Januari t/m. 30 Juni 1889, onder N°. 8683 Y t/m. N°. 3475 Z, zal plaats hebben op Donderdag 5 November a. s. en de volgende dagen.

Belanghebbenden worden verzocht den verkoop te voorkomen door de aanzuivering der verschuldigde interesten.

Curaçao, 15 October 1891.

De Voorzitter,
M. P. CURIEL.

ANOENCIO.

Beendemeentoe na fiendisji di PREENDANAN koe tien plaka fiá ariba na Spaar- en Beleenbank, fo di 1 di Janaari te 30 di Juni di 1889, bauw di N°. 8683 Y te N°. 3475 Z, lo tin lugá Dja-weebs, dia 5 di November koe ta bini i dianan koe ta sigui.

Ta pidi eesnan koe tin interes a-seerka di bien paga nan intres afin di evita e beendemeentoe ayi.

Corsouw, 15 October 1891.
President,
M. P. CURIEL.

RODARON POR EL SUELO.

El lunes 24 de Noviembre de 1890 los periódicos americanos publicaron la siguiente noticia:

Mrs. Sarah S. Henster East. 134 Street N 873, Nueva York, se suicidó de un tiro ayer mañana. Era una señora excelente de una posición social elevada y pertenecia á la Iglesia Presbiteriana del Rev. Dr. Ramsey. Tenia bienes y se interesaba mucho en varias caridades públicas y particulares. Desde Julio último habia sufrido mucho de indigestión, que produjo melancolía y después una especie de locura, bajo cuya influencia se quitó la vida.

Hé aquí otra historia menor trágica, aunque de la misma índole. El que la relata lo hace á su modo. Generalmente, dice, tememos á la muerte y sin embargo una vez he querido morir y he aquí el motivo. Hasta la Pascua de 1888 habia tenido salud, pero esta época (para tantos de alegría) fué para mí de tristeza, languidez y cansancio. Perdí el apetito y me sentia muy mal despues de comer los alimentos más lijeros. Los ojos y la piel tomaron un color amarillo oscuro y la secreción renal parecía sangre. El dolor de estómago no se podia sufrir y con frecuencia duraba sin interrupción de 12 á 14 horas. Algunas veces tenía dolores noche y dia y me ponía tan malo que mi mujer tenía que velarme toda la noche. Siempre estaba malo, me daba tos y arrojaba una flema verde.

A pesar de la ropa de abrigo y de toda clase de comodidades, siempre tenia frio, tiritando como si la sangre se me hubiera empobrecido. No podia tomar alimento sólido; vivía de caldos, preparaciones de leche, etc., y después de cada comida me daban dolores de estómago que no se quitaban con nada.

Poco despues se me desarrolló un picazon por todo el cuerpo como si tu viese envenenada la sangre. El médico de la familia me estuvo asistiendo como cosa de un año. Por su consejo fui á Harrogate á ver á otro médico y á beber las aguas, pero hallándome peor me volví á casa. El bañero de Harrogate y otros me dijeron que tenía la sangre envenenada, lo que nunca habían dicho los médicos. El primero habia dicho que los dolores procedian de piedras en la vejiga de la hiel.

Entonces consulté á un especialista eminente de Manchester, que confirmó lo que habia dicho el otro médico, mas con ninguno me aliviaba.

En este estado lamentable seguí seis meses más y me puse tan endeble que á penas podía andar, y tan delgado que *se cayeron los anillos de los dedos y rodaron por el suelo.* Eran tales los dolores que *deseaba morirme* y uno de los médicos dijo á un amigo mío que no podia restablecerme.

En Agosto del año pasado de 1890, cuando me encontraba peor, me enviaron por el correo un libro de una medicina llamada Jarabe Curativo de la Madre Seigel. Me decidí á probarlo y mandé por un poco á Lymm á la botica de Mr. Evans. Despues de la primera botella me sentí un poco mejor y siguiendo con este remedio me volvió el apetito y poco á poco me fuí poniendo fuerte. El color se ha vuelto á poner natural y me siento tan bien como he podido sentirme en toda mi vida, á la verdad, tan bien como cuando era niño. Como sin inconveniente alguno toda clase de alimentos y en los últimos tres meses *he ganado* en peso 30 libras. Puedo añadir que antes de tomar esta medicina habia cambiado tanto que mis amigos y aún mis discipulos á penas me reconocían. A todo el mundo digo lo que debo al Jarabe de Seigel.

La persona que hace este relato es un caballero de posicion, conocido de todo el mundo en Lymm. No quiere que se publique su nombre, pero el Sr. J. H. Evans, el farmaceutico nombrado anteriormente, atestigua la verdad de cuanto aquí se ha dicho.

Este era un caso grave de indigestion con sus consecuencias naturales. Toda la economía estaba emponzoñada y desarreglada por los ácidos debidos á fermentaciones en el estómago y si no hubiera sido por el Jarabe de Seigel un resultado desastroso se hubiera seguido en muy poco tiempo.

AVISO.

Pa falta di carton nos no ta na ocasion ainda di por binder "La Unionnan" di anja pasá. Ma tan pronto koe nos ricibi, lo nos pone na conocemento di público afin koe nan por manda nan "La Union" manera anja pasar.

RED.